

**Ishaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.**

Uredništvo in upravlništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.

Čekovni račun št. 18.807.

NAPREJ

Stane mesečno	Din 25.—
za inozemstvo	Din 35.—

Oglas:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne prost.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

**Letnik VII., šte. 7.
Četrikova
„Naprejeva“ številka
izhaja kot tednik:**

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetско-delavske zveze
Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Po volitvah.

Pet dni je že, odkar so se vršile volitve, pa vendar še ne vemo točnih števil iz vse države. Bela in črna reakcija sta dobili približno enako število poslanskih mandatov in zdaj se pričkata, kdo da je dobil več. Bela ima v rokah vlado, zato bo že res, da je dobila 162 mandatov, črna pa le 153. Seveda, ta večina ni dovolj sigurna! Če se skuja le 5 vladnih poslanca, pa bo imela vlada le 157 opozicija pa 158. Zato čitamo v časopisih obeh smeri dan na dan zagotvila, da se v nasprotnem taboru kregajo in da pojdejo danes ali jutri narazen.

Bela skupina (PP-režim, orjunaši ali batinaši, kakor se na Hrvaškem imenujejo) se drži skupaj zaradi obdržanja vladnih jaslí. Drugega programa nima. Črna skupina (opozicija) se drži skupaj zato, da doseže vladne jaslí. Drugega programa nima. Pač! izvrsten negativni program ima, namreč tega, da je proti PP-režimu. Priznati ji moramo, da se je proti režimu res dobro držala in da je na ta način tudi marsikoga pridobila, ki bi je drugače ne volil. To velja zlasti za Ljubljano, ki je prvič dobila klerikalnega poslanca. Ni ga dobila zato, ker je klerikalna, ampak zato, ker ne trpi orjunaškega nasilja. To so tudi klerikalci vedeli in uporabili, prav nič niso kazali svoje skrbi za nebesa.

niti s peklom niso grozili, ampak le vladno nasilje so pokazali v pravi luči in volilci so jim dali prav.

Orjunaši so pa tudi zbrali lepo število glasov. Pa ne na svoj program (batine), ampak na tisto, kar oni imenujejo naprednost: papizem! Resnički papizem. Kajti klerikalne ovčice so strašili, da gospod papež ne dovolijo voliti Korošca. Morebiti so kakšni pobožni nevedneži res šli na ta lim in volili Mohoriča, kot pravega papeževga kandidata. No — saj papež je znana trgovska firma, zlasti letos v »svetem letu«. Najbrž bo imel svoj paviljon tudi na ljubljanskem velesejmu. Razen če izvrši »Slov. Narod« svojo grožnjo — on namreč je jezen na papeža, ker ni dal primernih odpustkov za Mohoričeve volilce, tako da je bilo teh volilcev premalo, in »Slov. Narod« priporoča zdaj svojim ministrom, naj pretrgajo vse vezi s papežem. V tem slučaju bi na velesejmu ne bilo paviljona.

Velikanska večina volilcev je volila največjo stranko. Ker je največjih strank zelo veliko, ni po volitvah nobena največja. Res tragično.

Tudi mnogo socialistov je šlo h dr. Korunu, češ, tam sta dva mandata gotova. Zdaj se držijo za nosove in očitajo najmanjši stranki, da jim je vzela zmagó — — —

Enotna fronta je uničila razredno zavest.

Prazna želja po združitvi je delavno ljudstvo prisilila, da se je pridružilo svojim sovražnikom — reakciji.

Proletariat je moral voliti med be-
lo in črno palico.

Če bi ne bil le želel, ampak tudi delal za združitev, bi mu ne bilo treba kregati se med seboj, ali je bela ali črna palica bolj skeleča, ampak bi postavil obe palici v kot.

Ne bi se kregal med seboj, ali klerikalna kri z Zaloške ceste, ali orju-naška kri iz Trbovelj bolj vpije v nebo po osveti, ampak bi preprečil sploh vsako prelivanje krvi.

To je mogoče le z izvrševanjem dolžnosti. Brez organizacij so pametne volitve nemogoče. Čitajte, čitajte pazno in preiščite vztrajno, kaj je prav, potem vas ne bodo zmešali demagogi zadnjo uro pred volitvami. Čitajte zlasti članek »Za enoten nastop« v Socialističnem koledarju za l. 1925. Zdaj po volitvah ga boste lažje razumeli in boste tudi bolj voljni izvrševati ga.

Brez dela proletariata ni mogoče,
da se proletariat reši.

Razno.

r Nad 500 shodov, »Socialista« dva krat na teden, »Delavca«, »Volksstimme« dvakrat na teden, »Pod lipo«, »Ženski list«, »Konsumenta«, Delavsko zbornico, Strokovno komisijo, vse konsume, vse »Delavske domove« so

imeli korunovci na razpolago, iz Velenja so nam pisali, da so tam našli 7 različnih korunovskih letakov, brezplačne vozovnice so imeli za svoje govornike — a kljub temu niso dobili mandata! Mi smo imeli največ 25 shodov, »Ljudski glas« in izdali smo 1 sam letak, ker več v svoji pošteni revščini nismo zmogli — kdor to premišli, mora priznati, da smo se iz velikankega volilnega viharja še kar dobro rešili. — Ta povodenj bo menda vendar zadostovala, da bo proletariat spoznal pravo pot k svojemu osvobodjenju: da mora vzeti svojo usodo v svoje roke, postaviti trdne organizacije, izvrševati svoje dolžnosti, ki so določene v pravilniku, demagoške voditelje pa pognati iz svojih vrst tja, kamor spadajo!

Ko boste premišljevali o svojih porazih, ne bodite malodušni, ampak poglejte resnici naravnost v oči, da najdete vzrok in ga za prihodnjč odstranite. Eden glavnih vzrokov je bil gotovo ta, da niste spoštovali osemurnika; da niste razdelili časa na tri dele in da zlasti niste dali za svojo izobrazbo tretjine, ampak ste delali za dobiček brez pomisleka. Osemurnik je proletariata, torej božja zapoved. Za Mojzesovih časov je moral vsak umreti, kogar so zalotili, da je delal ob prepovedanem času. Moža n. pr., ki je v soboto nabiral drva, so kamenjali. (Mojzes, IV., 15. pogl., 32—36 vr)

Pregled organizacij SSJ in KDZ od julija 1924 do decembra 1924

(vpoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajnistvu SSJ in KDZ v Ljubljani).

[illegible]

Volilni red je krivičen, pravijo Žerjavovci. I seveda. Takrat, ko so ga delali, so mislili, da bodo največja stranka, zato so dali velikim strankam prednost. Zdaj, ko so majhna stranka, bi hoteli pa to prednost velikim strankam vzeti, češ, krivično je. Tako delajo otroci, ne pa možje, ki hočejo biti demokrati. Če delate razločke, morate biti pripravljeni, da tudi vas lahko zadenejo! Kakor vas bodo zadeli zlasti v ljubljanski občini!

O volilnih nasiljih v južnih pokrajinah naše države in na Hrvaškem poročajo opozicijski listi naravnost strašne stvari. Če PP-režim kljub temu ni dobil večine, je to pravcati čudež. Začele so se take stvari že pred volitvami. Belgrajska »Politika«, ki gotovo ni opozicijski list, je poročala 5. t. m., n. pr. to-le: Resan, 4. februarja. V vrsti brezzakonitosti, ki se izvršujejo v tej deželi, zabeležite še brezzakonitost tukajšnje policije, ki je včeraj iz šolske sobe med poukom odpeljala v zapor učitelja Milana Popovića in Andra Jovanovića. Oba sta predsednika volilnih odborov in ne pripadata režimu. To ju obremenjuje! — Naši učitelji se pa v veliki večini navdušujejo za Pribeževiča, kaj naj človek reče o njih?

r Dr. Spalajković, tisti, ki je ovekovečil našo državo z izjavo, da najraje pokrepajo gladujoči Rusi, kakor da bi zbirali po »kulturnem« svetu podpore zanje, tisti Spalajković je bil 8. t. m. izvoljen za poslanca! Na listi narodnega bloka, to se razume. Mož je pa obenem tudi zastopnik naše države v Parizu, zato ga je neki novinar vprašal, ali misli ostati poslanec v Parizu, ali biti narodni poslanec v Beogradu. In kaj je odgovoril? Da bo oboje: poslanec v Parizu in narodni poslanec v beograjskem parlamentu! Ti dve službi, da lahko obenem izvršuje! Tako poroča zagrebška demokratska »Riječ«. Spalajković je pač patriot, pobiral bo masne poslanske dnevnice in še bolj masno plačo poslanika v Parizu obenem, za vraga, saj to je vendar najuspešnejše sredstvo za »konsolidacijo države«!...

r O kačakih (albanskih roparjih) in makedonstvujuših (makedonskih upornikih) smo doslej vedno čitali stvari, da so človeku vstajali lasje od groze, taki razbojniki da so in orodje komunistične nevarnosti. Čez noč pa so se poboljšali; kajti vsi so 8. t. m. volili radikale! Poročajo namreč, da so dobili radikali v Makedoniji skoro vse glasove in mandate. Ej, da, en sam las Pašičeve brade ima v sebi več modrosti kakor vsi mi »protidržavni element« skupaj. Tri pikice.

r Taki so socialisti! »Slovenec« z dne 12. t. m. poroča, da pripravlja sedanja socialistična vlada na Švedskem nov brambni zakon, po katerem bo skršena švedska armada od 336 na 114 do 112 stotnij. Službena doba bo znašala pri pehoti 140 dni, pri topništvu in konjenici pa 200 dni. Stroški za armado bodo znašali približno 100 milijonov kron proti 180 milijonom l. 1914. — To je velik napredek, ampak popolnoma socialistično to še ni, pomisliti je pa treba, da so socialisti na Švedskem sicer najmočnejša stranka, večina v parlamentu pa še nimajo. Na Danskem jo pa imajo, zato so tam socialisti pripravili tak zakon, da armade in vojne mornarice sploh ne bodo imeli. — Naši klerikalci pa zahtevajo, n. pr., da naj služijo naši fantje vojake na Slovenskem, ne pa v Makedoniji. Tudi to bi bil napredek, če bi zahtevali kaj takega n. pr. naši demokrati, za stranko, ki jo vodijo Kristusovi namestniki — kakor se imenujejo — je pa taka zahteva pravzaprav bogokletna: kajti naši fantje naj se takorekoč pred očmi svojih staršev pripravljajo za krvave vojne! Da drugega namena armade nimajo, tega menda ne bo treba dokazovati. Mi, ki zahtevamo odpravo militarizma sploh, smo grdi grešniki in umazani materialisti, oni so pa stranka po Kristusovih načelih in idealisti! V militarizmu je najvažnejši princip načelo tajnosti, in slovensko ljudstvo se je izreklo pri volitvah za oboje: za militarizem in tajnost, da ga bodo voditelji lahko gnali, kamor-ga bodo hoteli!

r Revne delavske družine v Ljubljani, ne vse, a mnoge pošiljajo svoja dekleta v do pol ure oddaljeno šolo k uršulinkam, a imajo šolo mnogokrat tik pred nosom. Najbrže žive v domišljiji, da zaleže pouk pri uršulinkah kaj več. Zato tudi lahko uršulinke kaznujejo dekleta za vsako malenkost in sicer z denarnimi globami, češ, da gre denar za neke »dobrodne namene«. Opozorjati šolsko nadzorovalno oblast na to, bi bilo skoro brez pomena, starši naj postanejo bolj pametni!

r Prerokovanje dveh nemških »učenjakov«, profesorjev Roslerja in Ritterja je tako zanimivo, da moramo tudi naše ljudi seznaniti z njim. Tako sta namreč prerokovala ta dva moža, da bo slava Nemčije (cesarske, kakopa) kmalu zopet zrasla, Madjarska se bo združila s Poljsko in bo najmočnejša država v srednji Evropi. Zelo slabo usodo sta prisodila Angležem, ki bo baje kmalu izgubila vse svoje kolonije, Francija bo začela po-

vsod propadati, v najbližji prihodnosti pa se bo vnela nova svetovna vojna, najprej med Francijo, Nemčijo in Rusijo. Iz morja se bo dvignil šesti del zemlje, Atlantida. — Na ta novi del zemlje bo treba predvsem spraviti vse one, ki tako lepo sanjajo o novih svetovnih vojnah ud. Da bi pa kapitalisti radi imeli čimprej zopet kako vojno, to vidimo, čeprav še premalo jasno, kakor so pokazale volitve.

r S § 104. srb. kaz. zakona hočejo pristati narobe socialistov reševati socialno zakonodajo! G. Skof, policijski pristav in član NSS v Celju je na strokovnem shodu Splošne delavske zveze Jugoslavije hotel zabraniti kot vladni zastopnik govor s. Leskošku, ko je kritiziral razne državne funkcije, ker ne izvajajo zakona o zaščiti delavcev, in to zlasti §§ 102., 103. in 105. cit. zakona. Kadi kritike, da se za delavstvo oblasti nič ne brigajo, je državno pravdnštvo v Celju uvedlo kaz. preiskavo. — O izidu tega postopanja bomo še poročali.

r 150. rojstni dan je doživel pred kratkim neki človek v Carigradu. Časopisi so pisali o njem, ker je najbrže sploh najstarejši človek v Evropi. Ko so ga vprašali, kako da je dosegel tako starost, je mož baje odgovoril: Živel sem vedno na dobrem zraku, reven sem bil vedno tako, da se nisem mogel nikoli prenajesti, niti si kupiti pižame, tobaka ali mesa. Bil sem pa šestkrat oženjen. — Za takimi zanimivimi zgodbicami je skrit recept kapitalistov, po katerem naj bi živeli proletarci, gospodje sami živijo seveda drugače.

r Kakšni so jeziki? Lahko imaš jezik kakor šilo, vsakega z njim zbedeš; ali kakor mlo, da z njim vse počediš in pomiješ; ali kakor med, da z njim vse posladiš; ali kakor strup, da z njim vse zastrupiš; ali kakor mlin, da vse premelješ; ali kakor klin, da vse razdvojiš. Drugi ima jezik kakor listič zlata, da z njim vse pozlati; ali kakor ris, da vse zgrize; ali kakor plemenita roža, da povsod le duha modrosti razširja, pa tudi kakor dimnikarski rokav, da z njim vse očrni. Najbolj znani pa so menda babji jeziki, ki jih čes to po krivici tako imenujemo. Premnogokrat so možki krivi, ker jih ne znajo ob pravem času zavezati. Zavezati s tem, da bi ženske prav izobraževali, ali jim vsaj dali priliko, da bi se same izobraževale.

Iz stranke.

s Bloki za volilni sklad. Zaupniki in organizacije, ki še niso oddale vseh kuponov iz blokov, naj bloke ob-

drže in dalje zbirajo za tiskovni in volilni sklad. Tudi volitev bo še mnogo in volilni sklad bo moral biti boljše podprt, kakor je bil sedaj. Pri vsej skromnosti pa nas je sedanji volilni boj veljal mnogo več, nego smo nabrali za volilni sklad. Še precej računov ni poravnanih.

s Poročilo o strankinem zboru bo izšlo zaradi prepričlega prostora v »Napreju« v »Socialističnem letopisu«, ki ga je strankino načelstvo sklenilo izdati namesto »Družinskega koledarja«.

s Trbovlje. Odbor kraj. pol. organizacije v Trbovljah izjavlja: Na nestalo nerednosti v naši organizaciji od strani treh Korunovih in Čobalovih razdiračev smo bili prisiljeni napraviti red. Odbor, ki je bil izvoljen na izrednem obnem zboru, je pojasnil članom položaj, da so prejšnji predsednik Krušič, tajnik in blagajnik ovirali delo, novemu odboru pa niso hoteli oddati štampiljk, blagajne in knjig in jih še do danes niso oddali, ker želijo razdora. 61 članov je doslej podpisalo prostovoljno po svojem prepričanju sledečo

izjavo:

Podpisani izjavljam, da se strinjam s pravilnikom in programom SSJ in KDZ. S tem podpisom priznavam obenem sklepe obnega zbora z dne 16. novembra 1924.

To centralnemu tajništvu SSJ in KDZ v Ljubljani v vednost.

Frane Pencelj.

Ivan Polak.

s Stalni naročniki »Napreja«:

64. Avgust Kregar, čevljar v Mostah pri Ljubljani;

65. Fedor Mikič, medicinec, Celje, Gregorčičeva ulica 8.

Radi preobilice drugega gradiva, sta oba ta naročnika čakala na objavo od decembra. Ker smo začasno prenehali z objavljanjem, so najbrže tisti, ki so mislili postati javni naročniki »Napreja« na to pozabili. Vsem takim naj bo ta objava v opomin, vsem novim naročnikom pa v vzpodbudo! Ko nas bo takih, ki se ne bojimo povedati javno svojega prepričanja, desetkrat toliko, bo imelo socialistično gibanje močno gardo, ki bo neustrašno branila delavske interese proti vsem sovražnikom in ki bo kašpot vsem mlajšim naročnikom in somišljenikom. — Obenem naznanjamo, da je javni naročnik št. 63, Vinko Požar iz Cerkelj preklical svojo javno izjavo, ni pa še prenehal biti naročnik »Napreja«.

Amerikansko izdelovane klobas.

(Politična satira.)

Amerika je svet iznajdb. Že dolgo je znano, da imajo tam posebno imenitne stroje za klobase. Na eni strani ženejo v stroj prašiče, na drugi pa letijo pečene klobase ven. To je že stara iznajdba. Pred kratkim je pa neki učenjak spoznal, da jedo prašiči koruzo, buče, krompir, pomije in razne druge take stvari, ki so mnogo cenejše nego prašiči. Iz takega spoznanja Amerikanec takoj napravi primeren tehnični in gospodarski korak k napredku, ki zaspanemu Evropejcu niti na misel ne pride. Izračunal je, za koliko bi bile klobase cenejše, če bi v tiste slavne stroje metali pomije in druge odpadke mesto dragih prašičev. Če bi prodajal take klobase le za malenkost ceneje, bi jih vsi pri njem kupovali in dobiček bi bil velikanski. Torej se izplača napeti možgane in izumiti še bolj moderen stroj. Mož se je pošteno trudil in mnogo je žrtvoval za poskuse, končno se mu je pa res posrečilo izumiti zelo precizen stroj, res nekaj epohalnega. Seveda je bil precej velik in vse polno kolesc se je v njem vrtelo, navaden zemljan se sploh ne spozna v taki umetnini, samo to vidi vsak, da letijo klobase ven.

Jasno je, da je v par tednih vsa Amerika kupovala klobase le pri njem, druge tovarne so bile popolnoma uničene. Stari stroji, ki so bili

pred par leti čudež moderne tehnike, so bili vsi prodani za staro železo, vse je pokupil srečni iznajditelj Tonan Tankris ter dal iz njih napraviti nove stroje lastne iznajdbe. Njegovo imetje je raslo dan na dan. Pomije in drugi ostanki ga niso veljali skoro nič, za klobase je dobil pa skoro toliko, kolikor so prej veljale.

V Ameriki je mnogo bogatih ljudi, pa on je med njimi zadnji le po času, po bogastvu ne! Vsi ga spoštujejo in se mu odkrivajo.

Vendar pri vsej svoji pridnosti in sreči ni našel popolne zadovoljnosti. S časom je namreč prodaja klobas tako narasla, da je začelo zmanjkovati pomij in ostankov. Od vseh daljnih krajev jih je dovažal z lastnimi avtomobili in železnicami, pa vsa Amerika mu jih ni mogla dati toliko, kolikor bi jih potreboval.

Pri najboljši volji je moral klobase podražiti, drugače bi mu bili nestrpni kupovalci klobas vse razbili.

Ker je na ta način cena klobas zelo poskočila, je bilo Tankrisu žal, da je stare stroje dal razbiti, kajti sedaj bi se mu izplačalo delati klobase tudi iz prašičev. Skoro bi bil dal delati stare stroje na novo, ko je slučajno zvedel, da bi mu nič ne pomagalo prašičev namreč ni bilo nikjer več, reja prašičev je popolnoma zaspala; kdo bi se trudil rediti prašiče, ki jih ne more spraviti v denar?

Tako so nastali za moža ti časi. Pred njegovimi prodajalnami se je vse trlo, vsak dan so odmravili več mrtvih iz gneče. Nobena klobaz ni več pomagala, ljudje so bili raz-

umeli, da morajo biti klobase dražje, če je treba prevažati pomije na tisoče in tisoče kilometrov! Brez klobas pa ni mogoče živeti, če se jih je kdo navadil.

Nezadovoljnost kupcev, ki niso nič dobili, je dan na dan rasla. Tudi država je bila že v nevarnosti, kajti taka splošna nezadovoljnost lahko rodi komunistem in potem bi družabni red in mir in sploh vse naše blagostanje šlo lahko k vragu!

Zato je začel premišljevali o Tankrisovi nesreči tudi sam predsednik Združenih držav ameriških. Povabil ga je v avdienco in mu predlagal, naj začne med pomije dajati tudi krompir, koruzo in druge take pridelke.

»To bi se že dalo,« odgovori Tankris, »ampak, gospod predsednik, to bi me gospodarsko popolnoma uničilo, vse narodno gospodarstvo bi trpelo od tega, polom bi bil neizogiben. V tem slučaju bi mi morala priskočiti na pomoč država in mi na račun socialne politike plačati razliko med ceno pomij in krompirja — le tako bi šlo.«

G. predsednik, ki se zelo zanima za socialna vprašanja, je bil takoj pripravljen. Kmalu je vlada predložila parlamentu osnutek novega socialnega zakona, po katerem naj država pokriva vso izgubo, ki bi jo Tonan Tankris utrpel pri nakupu potrebnih surovin za izdelavo klobas. Pri utemeljitvi zakona je bil zelo prepričevalno razložen socialni pomen tega zakona, ki bo rešil na eni strani produkcijo, na drugi pa tudi red in mir v državi in državo samo.

Toda — kakor povsod, tako se je tudi tukaj našel zavistnik, ki ni mogel prenesti spoštovanja, katero sta uživala g. predsednik in g. Tankris pri vseh državotvornih elementih. V svoji zlobi si je ta zavistnik izmislil ostuden načrt in ga zavl v dobro preračunano demagogijo, tako da je zakon propadel. Trdil je namreč, da ta socialni zakon ni nič drugega kakor umazana gonja za kapitalističnim profitom, in če država iz svojega plačuje kapitalistove izgube, naj s tem denarjem rajše obnovi rejo prašičev in izdelovanje klobas na stari način. Na ta način da bodo klobase dosti cenejše in da bodo tudi boljše.

Ko je ta zavistnik tako grdo napadel dober državni namen in še celo dvomil o kakovosti klobas, ki so se vsi ljudje zanje kar topli, so vsi dostojni ljudje mislili, da se mora zemlja odpreti in ga požreti. Žal, da ni več takih čudežev! Ker se nihče več ničesar ne boji, je ploskala temu zavistniku vsa galerija in tudi mnogo poslancev, da, še celo neki vseučiliški profesor se je spozabil in javno izjavil, da ima ta nesramni obrekovalec prav.

Spričo take demagogije je vlada svoj predlog umaknila in se dogovorila s Tankrisom, da mu bo drugače pomagala. Da pomnoži pomije in odpadke, bo izvršila po vsej Ameriki na račun ministrstva narodnega zdravja kanalizacijo, ki se bo vsa stekala v Tankrisove tovarne. — Tako ne bo zmanjkalo surovin, ljudstvo pa bo imelo svoje klobase, čeprav je proti njim glasovalo!

KOCKE SO PADLE!

Zopet je zmagala demagogija. Ljudstvo si je zopet spletlo bič, kate-rega bo občutil najbolj delavec, mali kmet, uradnik in upokojenec. Nismo preroki, ali gotovo je, da meščanske stranke svojih obljub ne bodo držale, kakor jih niso doslej. Upokojenci nižjih razredov, kakor služitelji in poduradniki, gotovo tudi sedaj ne bodo dobili nazaj tiste razlike, ki jim je bila ukradena po nerodnosti in neumnosti nekkih ministrov. Pa nikar ne jokajte, upokojenci, kajti sami ste si spletli bič, ki nas bo še dalje tepel, in bodo še stradale naše družine. Nič prej ne bo boljše, dokler ne boste sami med seboj začeli resno premišljati o svoji usodi. Zasedujte pazno gospodo, ki vam je obljubljala med in mleko, potem pa odpirajte ljudem oči — najprej sebi — da boste spoznali kapitalistično demagogijo. Tudi vi, upokojenci, se boste morali organizirati, če boste hoteli kdaj zmagati. Upokojenee.

**O BLEKE
OB NA
O. B. BROKE
MESTNI TRG 5
BERNATOVIČ.**

Dopisi.

Koroška Bela. Dne 18. januarja t. l. je bila zopet seja občinskega odbora, na kateri je prišlo do prav burne debate. — Predvsem se hočemo omejiti na točke 7., 8., 9. in 10. dnevnega reda te seje. Jeseniška občina zahteva odškodnino 5000 Din letno za vodovod, ki je bil zgrajen od tovarne v glavnem za belnico, ki se nahaja v območju občine Koroška Bela, rezervoar vodovoda je pa v jeseniški občini. Ta vodovod je bil pozneje po podpisih nekdanjih vodilnih mož jeseniške občine prevzet v obč. varstvo, pri čemur občina Koroška Bela nima nobene odgovornosti, ker sploh nobenega vodovoda nima v svoji oskrbi in ima tozadevno jeseniška občina iskati stike le z vodstvom tovarne in interesiranimi hiš. posestniki v onem gornjem delu Javornika, kjer je ta vodovod. Spor za ta vodovod ne bo še takoj končan, ker je zadeva za jeseniško občino precej koščljiva, če bo nepremišljeno postopala. Pri tem moram pripomniti, da se je glede stroškov, ki jih je imel g. Soklič radi predelave kanalizacije na zgor. delu Javornika, napravila g. Sokliču krivica in obsojam to, ker mu za stroške poznejšega dela niso vrnili, kar je on plačal iz svojega žepa, ko je občina delo zavrnila in je bilo treba popraviti še neke malenkosti, kar bi bila občina dolžna popraviti. — V ostalem pa je bilo sklenjeno, da občina Koroška Bela jeseniški ne da nobenega odplačila, ker sploh nima nobenih zvez s tem vodovodom. Pri 9. točki dnevnega reda smo razpravljali o pritožbi nekaterih občanov, da se v občini nezakonito gospodari. Pritožba je bila v »Napreju« objavljena. Gg. klerikalci so takoj predlagali, da se o tem sploh ne razpravlja. Pridružil se jim je tudi g. Stravs od narodne bloka, ki je pa pred to sejo podpisal predlog, da se pritožitelji pozo-vejo na odgovor za dokaz resnice ali za preklie. Kratko in končno naj povem svoje mnenje o Vas: za moža je to neznačajno, jaz vam ne verjamem nič več. Isto velja za vsakega, ki drugače nastopa na seji in v občinskem odboru sploh, kakor pa na razpravah izven obč. sej, bodisi pred javnostjo ali v organizaciji ali v klubu. Sicer pa bo stvar tako ali tako razčiščena, ker so še druga pota za to dana, ker je logično, da poštenjaki takih očitkov ne bodo mirno prenašali, posebno še, ker je obč. sluga, g. Smolej, postal tako radikalen proti soc. obč. klubu in županu, da v svoji vinjenosti grozi po gostilnah: Jaz jih bom naučil, jaz jim bom že pokazal, jaz sem bil tisti, jaz sem podpise nabral, jaz vem, da se nezakonito gospodari. Priče so na razpolago! K temu se bomo še povrnili. Konstatiram, da radi

zadržka nisem bil navzoč takrat, ko so slugo nastavili in obžalujem, da se niso ozirali na vlogo mlajšega in treznega brezposelnega delavca in so nastavili moža, ki je neozdravljiv pri kozarcu.

Nadalje smo razpravljali o naložitvi denarja, ki se ne rabi za tekoče izdatke in ki leži v obč. blagajni.

Soglasno je bilo sklenjeno, da se denar naloži v pupilarno varen zavod. K stvari pa sem konkretno predlagal, ker je Konsumno društvo za Slovenijo s podružnico v občini in ker je povsem pupilarno varen zavod in ima hranilni oddelek, da bi se denar nafožil tja, ker je najbližje.

Proti temu je občinski odbornik Matevž Zbontar (župnik) vehementno nastopil, kakor tudi večina njegovih in končno iz narodnega bloka gg. Mazi in Stavs, a nemalo sem bil presenečen, ko je naš sodrug Erlih tudi vstal in izjavil: Tudi jaz ne glasujem in se vzdržim. Tem potom pa prosim načelstvo Kons. dr. za Slovenijo za pojasnilo, ali sem jaz imel prav ali ostali, ozir. s. Erlih kot bivši funkcionar konsuma, ki sam v varnost vlog v Kons. društvu ne veruje, kakor je s svojim nastopom pokazal.

Kdor me pozna, ve, da sem eden izmed tistih, ki spadajo v opozicijo pri konsumu in sem ta predlog stavil zgolj z gospodarskega stališča, ker imamo v Konsumnem društvu razen društvenega denarja še hranilne vloge, ki presegajo večletne proračune občine Kor. Bela, pa temu konsumu niti s. Erlih ne zaupa, ki ve, da je denar popolnoma varen in vselej pri rokah.

Potrebno se mi je zdelo, da to javno povem, čeprav je to naš človek. E da, načelo javnosti mora ostati na vse strani! Erlih, odloči se za eno ali drugo, na dveh stoliš ne boš sedel, ali z župnikom v kap. banke, ali s proletariatom do zmage dela nad kapitalom. Tako je, isto mora obveljati tudi za sodr. Jenka, ki je pri proračunu zbijal še to malo postavko, ki smo jo radi omahljivosti nar. bloka komaj obdržali na višini 7500 Din za šolsko mladino. Potrjen je bil ta predlog krajevne organizacije in le ta nas je poslala v obč. odbor in le tej najprej polagamo račune po naši socialistični morali.

Bodimo možje, kar smo vsestransko ugotovili, da je za vso občino koristno in socialno pravično, pri tem moramo tudi ostati in onemogočiti sejalcem ljulike, da bi zdravo in dobro zrno zatrl! Narodnemu bloku naj služi g. Bohinc za vzgled in to poudarjam, če prav je demokrat, vendar pa značaje v dani besedi. — V ostalem, kar je bilo v tajni seji, se hočem tu dotakniti le tega, o čemer se je v glavnem vršila debata, ker o županovem predlogu za sporazum ni bilo razpravljanja, čeprav je radi tega s. župan odredil tajno sejo in tudi po nalogu srez. poglavarja, da skuša urediti sporazum. Torej o tem v glavnem ni bilo razprave, pač pa je obč. odbornik g. Zbontar (župnik) hotel s še nekaterimi svojimi dokazati, da dela večina strankarsko politiko v občini ne pa gospodarsko, sam pa je izjavil, da ni mogoče sodelovati tudi radi tega ne, ker smo pisali v »Napreju« proti njemu. Kaj ne, g. župnik, resnica boli, odgovorite, če vam ni kaj prav! Kako krivico pa delajo in kako lažejo vsi škofovi listi od »Slovenca« dolj do »Bogoljuba«, nad tem se pa klerikalci naslajate! No, ne bo se vam posrečilo javnosti prepričati, da večina slabo gospodari, ne bo se vam posrečilo zvrniti odgovornosti, če dobimo gerenta, na naše rame, ker morate dokazati, kaj ni prav in v čem se delo večine ne sklada z interesi občine. S politiko ven, ste klicali nekateri, kako smešno je to! Iz politične strasti pa se vlečete nazaj! Pojdite k vragu, če ne mislite resno delati in se živeti v demokracijo v pogledu sklepov večine in manjšine, jaz za nas in naše resno delo imam mirno vest!

Jaz sem vam trn v peti, ko i Jerna ne bilo v obč. odboru, (az na pristavim; in še s. Thalerja) i se na nič ne kregali?

Na to naj sicer odgovorijo ss. iz soc. kluba sami, ker jih tako kvalificirajo!

Dokler bo kaj sličnih mož, kakor je g. Glavič iz kluba SLS, tako dolgo se bodo pač socialisti morali kregati z nevednostjo, pa ali bo Jeram ali ne.

G. Vidic pa naj vzame na znanje na opazko, da bom jaz izgubil vse pristaše, če bo šlo tako naprej (menda za to, ker klerikalce včasih malo peglam): pristašev ne rabim, kdor je radi mene v organizaciji ne pa radi ideje in programa, ta je že zgubljen, ozir. mu ni pomoči. Kdor je socialist, to razume in gre v organizacijo in je sodrug, ne samo pristaš. Vi imate pristaše, mi sodrugi! Če me bodo socialisti na Kor. beli obsodili radi moje nepomirljive borbe proti klerikalcem, potem bom vesel sprejel tudi ž njimi borbo, toda najmanj ne dvomim, da iz vsega srca čujejo tudi oni to kar vsak socialist proti klerikalcem, kot glavni opori kapitalizma.

Preko vsega pa poudarjam, sodrug, in vsi ki ste resni: »V politični organizaciji, ki je na razrednem stališču, moramo biti vsi, tam je šola za nas vse, od tam vodi naša pot do glavne bitke in zmage!«

K tem vrticam pa prosim prizadele, da se oglase, ter želim, da bo to le za ozdravljenje, vem, da tudi jaz nisem brez napak, za to ne bo težko odgovarjati!

Jeram.

Zalec, Griže pri Celju. Meščanske stranke so vsiljevale ljudstvu svoje skrinjice pri teh volitvah na tak način, kakor morda še nikoli poprej. V Grižah so dali klerikalci pred občinsko hišo javno razglasiti, katero stranko naj ljudstvo voli. Že dostikrat smo čitali v »Napreju«, da se klerikalci prav nič ne razločujejo od demokratov, kadar gre proti proletariatu. Ker so pri Zvezi industrijev skupaj organizirani, nas lepo složno skupaj z demokrati pritiskajo k tlom! Če bi se klerikalna gospoda res zavzemala za delavstvo, kakor vpije s prižnico, na shodih in v svojem časopisu, bi izstopila iz Zveze industrijev pa bi v svojih podjetjih bolj pošteno plačala svoje delavce, kakor jih plačuje demokratska buržuazija. Tako je torej: če nas ne vlada narodna klika, nas pa verska; dovolj smo že imeli prilike spoznati, koliko se meščanske stranke med seboj v razmerju do proletariata razlikujejo. Pred volitvami vpijejo, kako krivične so vse vlade, zdaj nam bodo pa zopet davke nalagali in nas v propast tirali. Meščanske stranke naredo vselej kako očitno krivico, potem pa z njo agitirajo. To se pravi: najprej zažgati hišo, potem pa na pomoč klicati! In proletariati je šel na pomoč... Zato pravim: delavstvo in mali kmetje, zavedajte se, da ni prostora za vas v nobeni drugi stranki kakor v tisti, ki jo vzdržujejo delavci in kmetje sami, ki vodi javne račune, ki izključuje vse tajne kravje kupčije za interese proletariata. K. K.

Celje. (Gospodu Marnu na uho!) Zvedeli smo, da agitirate vi pri mestnih delavcih za 9urni delavnik. No, mogoče boste imeli zopet drzno čelo tožiti naš list, ker vam je vaše tajne spletke z raznimi Jezerniki težko do-

kazati, kaj ne, g. Marn? Ali bo mogoče vaš zaščitnik, pekovski mojster Koren, zopet delavce farbal, da delate pod pritiskom župana in demokratov? Dokazali vam bomo, da ste vi večji sovražnik 8urnika in organiziranih delavcev, kakor pa demokratiški župan. Mi sedaj že vemo, zakaj vas pekovski mojster Koren zagovarja. — Brezposelni delavec.

Soštanj. Tovarna kemičnih izdelkov je pretečeni teden odpustila 25 delavcev. Med odpuščenimi so bili po večini taki, ki so svoječasno podpisali izjave, da se odpovedo vsaki odpovedi službe. Iz tega se vidi, kako se znajo kapitalisti izogniti zakonu, po katerem bi morali najmanj na 14 dni odpovedati službo, ali pa plačati odškodnino. (Op. ur. Iz tega se tudi vidi, kako gredo nezavedni delavci na lim!)

Zabukovca. Člani »Svobode« čestitamo in voščimo novo poročenemu paru iz naše srede obilo sreče v bodočem življenju! Uverjeni smo, da nam bosta v »Svobodi« ostala tudi vedno zvesta po svoji zavednosti in sodelovanju.

**Ako piješ 'BUDDHA' čaj,
vživaš že na zemlji raj!**

Gorje pri Bledu. Izid volitev v občini Gorje pri Bledu je sledeči: Volišče I. (Gorje) Korošec 354, Žerjav 37, Pucelj 17, Prepeluh 8, Makuc 16, Murn 1, Deržič 5, Čobal 3, SSJ in KDZ 40 glasov; volišče Dobrava: Korošec 51, Žerjav 13, Pucelj 10, Prepeluh 3, Makuc 16, Murn 2, Deržič 14, Čobal 3, SSJ in KDZ 49 glasov. Volitve so minile brez posebne agitacije, samo klerikalci so po stari navadi agitirali s svojimi privrženci, da so tudi še osi-velim materam naročali, naj vplivajo na moše in sinove, da bodo vendar »edino zveličavno« prvo skrinjico volili. Niso si upali prirejati shodov v javnih lokalih, temveč v privatnih hišah za zaklenjenimi vrati so zborovali, ker se boje, da bi zasijal med njihovimi zaslepljenimi jurčki kak svetel žarek spoznanja.

Kandidat nar. bloka v Ljubljani, g. Mohorič, piše v »Jutru«, da ni bila doslej zaprta iz političnih razlogov niti ena gostilna. Gotovo mu ni znano, da je srezki poglavar v Črnomlju gostilniške obrti g. Balkovcu v Vinici, ki je preveč glasno povedal, da mu ni mnogo za narodni blok (orjunaše), niti za PP vlado.

s Pošljite naročnino za prvo četrtletje! Zamudniki, ne čakajte na opomine!

Obračunajte prav tako takoj za prodane koledarje!

Lastnik: »Sloga«, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

18. II. 1925 — 2500.

Priporočamo trdiko
Josip PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najcenejši naku

nogavic, žepnih robcev, b. salk, klota, belega in rujav. platna, šifona, kravat, ra. gumbov, žlic, vilic, spre. jalnih palic, nahrbtnikov, treščin za šivilje, kro. Solingen škarij za prik. vanje in za ob ezo a u

Na veliko!

**Perilo
je draž zaklad**

IN VI MILOSTLJIVA GOSPA?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg? Veselite se čiste in bele kože? Poičusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdržanje mladeniške kože, katero zanesljivo odstrani vse nečistoče kože, prišče, pege, lišaj, zajedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnico in poštino za 36 Din., toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajti po povzelnju je za 10 dinarjev poština višja.

Naročila naslovite na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
V STUBICI DONJI, Elsatrg 252 Hrvatska.

ELSA-TEKOČE LILIJNO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za pošt.
ELSA-LILIJNO MLEČNO MILO, ELSA BORAKSOVO, ELSA-OLICE.
RINSKO MILO, so mila lepote vsake elegantne gospe.

Najboljši šivalni stroj

Je edino le

Grietzner in

Pouk v vezenju brezplačno.

Adler za rod-

Večletna garancija.

binsko in obrtno

Delavnica na razpolago

rabo v vseh opre-
mah

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Redka priložnost

katero lahko izrabi vsak, kdor rabi različno manufakturno blago in sicer: fine kamgarne, različno sukno od Din 44— naprej, različno plavo in belo kotenino, šifone od Din 14— naprej, vse prvovrstno blago tu in inozemskih tovarn. — Pridite in prepričajte se!

Blago najboljšje kakovosti, cene neverjetno nizke le pri

I V A N K O S

Ljubljana Šiška Gorenjsko
Sv. Petra cesta 25. Celovška cesta 2. Srednja vas 2.

Opozorjam izdelovalce oblik in kroje na ostanku sukna po polovičnih cenah!

NAŠI IZDELKI:

Dvojnosedna ržena **ŽIKA**

v rdečih zavitkih,

Dvojnosedna ječmenova **ŽIKA**

v modrih zavitkih,

Slajena ječmenova **ŽIKA**

v zelenih zavitkih

Zahtevajte le Žiko!

Pozor, delavci!

Naša brivnica je na Rimski cesti št. 21. kjer se sprejema-tudi abonenti po nizki ceni.
Franc Loborec.

18 let priznane

kapsule „**LARUCIN**“

zdravijo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in boleznj mokril. Škatlja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: APOTEKA BLUM, SUBOTICA.

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri trvdki

I. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 13

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60—, 70—, 90—, 100— Din itd., platno po Din. 11—, 14—, 16—, 20— itd., izgotovljene srajce Din. 44—, 50—, 56— itd., spodnje hlače po Din. 32—, 34—, 40— itd., izgotovljene obleke, in drugo za vsako ceno. Železničarji dobijo blago tudi na obroke.

Prava ura za Vas!

je Suttnerjeva ura, kajti Vi potrebujete točno idočo uro z jakim in preciznim ustrojem, lepo izdelano in pri vsem tem poceni. Z uro od Suttnerja boste vsekakor zadovoljni. Tvrda Suttner kot jugoslovanska podružnica lastne tovarne ur v Švici, jamči Vam za dobroto ustroja! Vse nadkriljuje znamka „IKO“! Zahtevajte bogato ilustrirani cenik. Pošljite za istega samo 2 dinarja za poštino na naslov:

TOVARNA UR H. SUTTNER
v Ljubljani št. 990 — Slovenija.

Najodličnejše mesto

v industriji mode zavzema vsled eksaktnih krojev za smoking in frake ter druga oblačila trvdka

Drago Schwab, Ljubljana.

V NAŠIM RODBINAM

priporočamo
našo pravo domačo
KOLINSKO
cikorijo,
izvrsten prídátek za kavo.

Proletarci!

Gostilne in kavarne,
ki nočejo vašega lista,
najbrže tudi vašega
denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Raširjajte

in oglašajte v edinem proletarskem listu v
„Napreju“!

Društvom in zasebnikom

prevaja in prepisuje spise „Posredovalec“
Sv. Petra cesta 25.

ČAJNA ROČKA
„popolna“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

V KRVI LEŽI NAŠE ZDRAVJE.

Človeški organizem se more primerjati s strojem. Če se stroj ne čisti redno od vse nečistosti (taloga) in redno ne maže, nastane v pogonu zastoj, v tem slučaju so nečistosti nepredelani produkti pre-ave, kateri se morajo izločiti skor čreva in mokroto.

KRI OSVEŽITI

morejo samo taka strupa prosta sredstva, kotera na ugoden in popolnoma neškodljiv način pospešujejo prebavo hrane, dvigajo cirkulacijo krvi in na ta način preprečujejo posledice slabotnega pretakanja krvi, kakor: zaprtje, poltrst, živ krvi v glavo, hemoroidi, ghit, zbadanje v kosteh, nečistost kože, in razdraženost živcev, ter povojno upliva na zdravje. Vsakemu nudimo priliko, da se o tem popolnoma brezplačno prepriča kako je to mogoče.

Zahtevajte moje najnovejše delo

MENSCHENLIEBE! (Ljubezen človeštva)

Pišite takoj na naslov:

ERNST PASTERNAK, Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 144.

Halo!

Nagradna tekma podaljšana!

Da uvedemo v vseh krogih našo odlično kremo za čevlje znamke »Lebin« in da prepričamo vsakega o njeni kvaliteti, razpisujemo nagradno tekmo s sledečimi

nagradami:

1. 5000 dinarjev v gotovini.
 2. 40 tucatov »Lebin« kreme za čevlje.
 3. 20 tucatov »Lebin« kreme za čevlje.
 4. 10 tucatov »Lebin« kreme za čevlje in 12 nagrad po 1/2 kg »Lebin« kreme za čevlje.
- 5000 dinarjev kot prva nagrada samo v slučaju, če se priklasi najmanj 10.000 sodelujočencev, če pa bo udeležencev manj, bo prva nagrada 1000 dinarjev.

POGOJI:

1. Vsak tekmovalac mora poslati rešitev spodaj navedene uganke.
2. Točen naslov in 10 dinarjev priložiti v gotovini. Vsak tekmovalac dobi 1 škatlo »Lebin« kreme za čevlje brez ozira na pravilno ali nepravilno rešitev uganke. Vsaki pošiljki bo priložena številka udeleženca. Zrebanje nagrad se bo vršilo 15. marca t. l. Dobitnik 1. nagrade bo brzojavno obveščen, vsi ostali pa pismeno.

Uganka:

van — Ba, ber — E — Ljub — vem — No — lja — va I — nat — na. Iz teh zlogov je treba zložiti besede: 1. Mesto na Kranjskem. 2. Prva žena sveta. 3. Kraj, kjer pridelajo največ žita v Jugoslaviji. 4. Moško ime. 5. Mesec.

Rešitve naj se pošljejo na

Kem. fabrika »Lebin«, Hoče pri Mariboru.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga s omejeno zavezo,

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA